

DATOS IDENTIFICATIVOS

Enxeñaría do software I

Materia	Enxeñaría do software I			
Código	006G150V01304			
Titulación	Grao en Enxeñaría Informática			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Informática			
Coordinador/a	Barreiro Alonso, Enrique			
Profesorado	Barreiro Alonso, Enrique Barros Justo, José Luis			
Correo-e	enrique@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es			
Descrición xeral	Esta materia encádrase no primeiro cuadrimestre do segundo curso. Non require de ningún requisito previo por parte do alumno, aínda que é recomendable cursar e superar as materias de Informática: Programación I e Programación II. Ten carácter de introdución á Enxeñaría do Software e será continuada con Enxeñaría de Software II. Nela tratarase sobre todo de coñecer os principais modelos e metodoloxías do desenvolvemento de software e estudar o ciclo de vida. Nesta materia inclúense competencias básicas imprescindibles para o futuro exercicio profesional do/a Enxeñeiro/a Técnico/a en Informática, e tamén competencias que son instrumentais para a adquisición doutras competencias profesionais, especialmente as relacionadas co Traballo Fin de Grao. Non se utiliza o inglés como lingua de impartición da materia, aínda que si está nese idioma un libro da bibliografía complementaria e o manual da aplicación Visual Paradigm.			

Competencias

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B1	Capacidade para concebir, redactar, organizar, planificar, desenvolver e asinar proxectos no ámbito da enxeñaría en informática que teñan por obxecto, de acordo cos coñecementos adquiridos, a concepción, o desenvolvemento ou a explotación de sistemas, servizos e aplicacións informáticas.
B3	Capacidade para deseñar, desenvolver, avaliar e asegurar a accesibilidade, ergonomía, usabilidade e seguridade dos sistemas, servizos e aplicacións informáticas, así como da información que xestionan.
B5	Capacidade para concebir, desenvolver e manter sistemas, servizos e aplicacións informáticas empregando os métodos da enxeñaría de software como instrumento para o aseguramento de súa calidade, de acordo cos coñecementos adquiridos.
B9	Capacidade para resolver problemas con iniciativa, toma de decisións, autonomía e creatividade. Capacidade para saber comunicar e transmitir os coñecementos, habilidades e destrezas da profesión de Enxeñeiro Técnico en Informática.
C7	Capacidade para deseñar, desenvolver, seleccionar e avaliar aplicacións e sistemas informáticos, asegurando a súa fiabilidade, seguridade e calidade, conforme aos principios éticos e á lexislación e normativa vixente
C9	Capacidade para comprender a importancia da negociación, os hábitos de traballo efectivos, o liderado e as habilidades de comunicación en todos os contornos de desenvolvemento de software
C22	Coñecemento e aplicación dos principios, metodoloxías e ciclos de vida da enxeñaría de software
C25	Capacidade para desenvolver, manter e avaliar servizos e sistemas software que satisfagan todos os requisitos do usuario e se comporten de forma fiable e eficiente, sexan asequibles de desenvolver e manter e cumpran normas de calidade, aplicando as teorías, principios, métodos e prácticas da Enxeñaría do Software
C26	Capacidade para valorar as necesidades do cliente e especificar os requisitos software para satisfacer estas necesidades, reconciliando obxectivos en conflito mediante a procura de compromisos aceptables dentro das limitacións derivadas do custo, do tempo, da existencia de sistemas xa desenvolvidos e das propias organizacións

C28	Capacidade de identificar e analizar problemas e deseñar, desenvolver, implementar, verificar e documentar solucións software sobre a base dun coñecemento axeitado das teorías, modelos e técnicas actuais
C29	Capacidade de identificar, avaliar e xestionar os riscos potenciais asociados que puidesen presentarse
C30	Capacidade para deseñar solucións apropiadas nun ou máis dominios de aplicación utilizando métodos da enxeñaría do software que integren aspectos éticos, sociais, legais e económicos
C31	Capacidade para comprender a contorna dunha organización e as súas necesidades no ámbito das tecnoloxías da información e as comunicacións
C32	Capacidade para seleccionar, deseñar, despregar, integrar, avaliar, construír, xestionar, explotar e manter as tecnoloxías de hardware, software e redes, dentro dos parámetros de custo e calidade adecuados
C33	Capacidade para empregar metodoloxías centradas no usuario e a organización para o desenvolvemento, avaliación e xestión de aplicacións e sistemas baseados en tecnoloxías da información que aseguren a accesibilidade, ergonomía e usabilidade dos sistemas
C35	Capacidade para seleccionar, despregar, integrar e xestionar sistemas de información que satisfagan as necesidades da organización, cos criterios de custo e calidade identificados
D1	I1: Capacidade de análise, síntese e avaliación
D2	I2: Capacidade de organización e planificación
D3	I3: Comunicación oral e escrita na lingua nativa
D5	I5: Capacidade de abstracción: capacidade de crear e utilizar modelos que reflectan situacións reais
D7	I7: Capacidade de buscar, relacionar e estruturar información proveniente de diversas fontes e de integrar ideas e coñecementos
D8	I8: Resolución de problemas
D12	P2: Capacidade de traballar en situacións de falta de información e/ou baixo presión
D13	P3: Capacidade de integrarse rapidamente e traballar eficientemente en equipos unidisciplinares e de colaborar nun entorno multidisciplinar
D18	S3: Aprendizaxe autónoma
D24	S9: Ter motivación pola calidade e a mellora continua

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
RA1: Coñecer e comprender as principais características das actividades que compoñen o ciclo de vida do software	B5	C22 C26	D1 D2 D3 D5 D18	
RA2: Comprender a importancia de utilizar un enfoque de enxeñaría no desenvolvemento de software de calidade	A2	B9 C9 C30 C32 C35	D24	
RA3: Realizar satisfactoriamente as actividades propias da enxeñaría de requerimentos	A2	B1 B3	C25 C31	D1 D2 D3 D7
RA4: Especificar e modelar os requirements formulados polos usuarios	B5	C28 C29	D5 D8 D12 D13 D24	
RA5: Utilizar adecuadamente a notación UML para realizar o modelado dun sistema software	B5	C33	D12	
RA6: Utilizar adecuadamente unha ferramenta CASE nas actividades de análises e especificación do software	B3	C7 C26		

Contidos

Tema	
1. Introducción á enxeñaría do software	Características e Evolución do Software. Natureza do desenvolvemento de software. Conceptos Básicos. Proceso e Actividades de desenvolvemento.
2. Metodoloxías de desenvolvemento de software	Actividades de o proceso. Modelos de o proceso de o software. Iteración de procesos. Proceso Unificado. Métodos áxiles.
3. Ingeniería de Requisitos	Introdución a a ingeniería de requisitos. Modelado de requisitos. O modelo de casos de uso. Documentos de a especificación de requisitos. Requisitos con métodos áxiles. Historias de usuario.
4. Especificación e Modelado	Introdución a a análise. O modelo de dominio. Modelado dinámico.
5. Planificación e xestión de proxectos informáticos	Actividades de xestión. Planificación de proxectos. Estimación de recursos. Xestión de o risco. Persoal de o proxecto. Xestión de proxectos con métodos áxiles.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	14.5	13	27.5
Traballos de aula	7	0	7
Prácticas de laboratorio	14	30	44
Traballo tutelado	11.5	48	59.5
Probas de resposta curta	3	3	6
Resolución de problemas	3	3	6

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos básicos da materia, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios na aula baixa as directrices do docente.
Prácticas de laboratorio	Resolución de problemas e exercicios. Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedementos relacionados coa Enxeñaría do Software.
Traballo tutelado	O alumno debe desenvolver un proxecto de Ingeniería de o Software en o que se resolverá unha situación concreta descrita previamente, e que se corresponderá con un caso real planteable en o desenvolvemento profesional. Salvo excepcións puntuais, o traballo realizarase en grupo.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Titorías no despacho do profesor ou profesora (non contabilizan nos créditos ECTS do alumno). É recomendable acudir a estas titorías cando aparezan dificultades na resolución de traballos, casos e problemas expostos, ou cando o tempo dedicado ás actividades non presenciais supere sistematicamente o tempo fixado na planificación.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Traballo tutelado	Analizaranse os resultados obtidos no caso práctico exposto.	20	A2 B1 C7 D1
	Cada unha das entregas avaliarase individualmente e a media de todas elas constituirá a cualificación final neste apartado. É necesario obter un 4 sobre 10 neste apartado para superar a materia.		B3 C9 D2 B5 C22 D3 B9 C25 D5 C26 D7 C28 D12 C29 D13 C30 D24 C33 C35
	Resultados de aprendizaxe avaliados: RA1, RA2, RA3, RA4, RA5, RA6		
Probas de resposta curta	Nestas probas de resposta curta e/ou tipo test avaliarase a asimilación dos contidos teóricos da materia. A media das probas realizadas constituirá a cualificación final deste apartado. É necesario obter un 4 sobre 10 neste apartado para superar a materia.	40	C7 D1 C22 D12 C25 D18 C26 C28 C29 C30 C31 C32 C33 C35
	Resultados de aprendizaxe avaliados: RA1, RA3, RA5		
Resolución de problemas	Nestas probas avaliarase a asimilación dos contidos prácticos da materia. A media das probas realizadas constituirá a cualificación final deste apartado. É necesario obter un 4 sobre 10 neste apartado para superar a materia.	40	B1 C22 D3 B3 C25 D8 B5 C26 D12 C28 C30 C35
	Resultados de aprendizaxe avaliados: RA3, RA4, RA5, RA6		

CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA ASISTENTES 1º EDICIÓN DE ACTAS

- 1) Todos os estudantes que non sexan expresamente autorizados por o profesor responsable conforme a o indicado en o seguinte apartado, enténdese que cursan a asignatura de forma presencial e polo tanto estarán suxeitos a o procedemento de avaliación indicado anteriormente.
- 2) As probas e traballos que non realice o estudante cualifícaranse con un cero.
- 3) A avaliación anterior aplicarase a o alumnado asistente polo menos a 11 clases prácticas. Por baixo de esta cifra, cada clase a a que non se asista significará un 5% de redución en a nota final.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA NON ASISTENTE

- 1) Os estudantes que por motivos documentalmente xustificadas (laborais, imposibilidade demostrada de desprazamento diario a Ourense, problemas de saúde, dependencia, etc) non poidan realizar con normalidade as actividades de o sistema de avaliación por defecto, poderán acollerse a un sistema de avaliación para non asistente, que consistirá en o mesmo que o de os asistentes, con as salvedades de que: (a) se poderá autorizar excepcionalmente (previa solicitude xustificada de o estudante) a realización individual de traballos inicialmente grupales; (b) non se penalizará a non asistencia a clases prácticas.
- 2) A ponderación de as probas será a mesma que a de o sistema de avaliación para asistentes.
- 3) Os estudantes que cumpran as condicións para a avaliación de non asistente deberán solicitar a o profesorado responsable de a asignatura ao comezo de o cuatrimestre, aportando as evidencias documentales necesarias, e en todo caso en o momento en que se manifeste a situación que faga necesario este sistema de avaliación.
- 4) Competencias evaluadas: as mesmas que en o sistema de avaliación para asistentes.
- 5) Resultados de aprendizaxe evaluados: os mesmos que en o sistema de avaliación para non asistente.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA A 2ª EDICIÓN DE ACTAS E FIN DE CARREIRA**1) Metodoloxía/Proba 1:** Proba de resposta curta

Descrición: se evaluará a asimilación de os contidos teóricos de a materia. Poderase esixir unha cualificación mínima en este apartado para superar a asignatura.

% de cualificación: 40%

Competencias evaluadas: as mesmas que en as probas de resposta curta de o sistema de avaliación por defecto.

Resultados de aprendizaxe: os mesmos que en as probas de resposta curta de o sistema de avaliación por defecto.

2) Metodoloxía/Proba 2: Resolución de problemas e/ou exercicios

Descrición: se evaluará a asimilación de os contidos prácticos de a materia. Poderase esixir unha cualificación mínima en este apartado para superar a asignatura.

% de cualificación: 40%

Competencias evaluadas: as mesmas que en as probas de resolución de problemas de o sistema de avaliación por defecto.

Resultados de aprendizaxe: os mesmos que en as probas de resolución de problemas de o sistema de avaliación por defecto.

3) Metodoloxía/Proba 3: Traballos tutelados

Descrición: Analízanse os resultados obtidos en o caso práctico suscitado. Para aprobar a materia poderase esixir en esta proba unha nota mínima.

% de cualificación: 20%

Competencias evaluadas: as mesmas que en o traballo tutelado de o sistema de avaliación por defecto.

Resultados de aprendizaxe: os mesmos que en o traballo tutelado de o sistema de avaliación por defecto.

- 4) Os tres puntos anteriores serán de aplicación tanto para estudantes asistente como non asistente.

PROCESO DE CUALIFICACIÓN DE ACTAS

Independientemente de a convocatoria, aqueles estudantes cuxa media en unha avaliación sexa igual ou superior a 5 pero que non poidan superar a asignatura por non obter as cualificacións mínimas esixidas para cada apartado, serán cualificados en acta con un 4,9.

DATAS DE AVALIACIÓN

As datas de avaliación serán as aprobadas por a Xunta de Centro de a E.S. de Enxeñería Informática, e publicadas en a súa web, en a dirección:

Bibliografía. Fontes de información**Bibliografía Básica**

Ian Sommerville, **Ingeniería del Software**, 9ª, Pearson Educación, 2012

Craig Larman, **UML y patrones : una introducción al análisis y diseño orientado a objetos y al proceso unificado**, 2ª, Prentice-Hall, 2002

Jonathan Rasmusson, **The Agile Samurai. How Agile Masters Deliver Great Software**, 5, Pragmatic Bookshelf, 2014

Roger S. Pressman, **Ingeniería del Software: Un enfoque práctico**, 7ª, McGraw-Hill, 2010

Bibliografía Complementaria

Antonio Martel, **Gestión Práctica de Proyectos con SCRUM**, 3ª, Antonio Martel, 2016

Grady Booch, James Rumbaugh e Ivar Jacobson, **El lenguaje unificado de Modelado, 2nd Ed.**, 2ª, Addison-Wesley, 2006

I. Jacobsoin, G. Booch e J. Rumbaugh, **El Proceso Unificado de Desarrollo de Software**, 1ª, Addison-Wesley, 2000

Maciaszek, Leszek, **Requirements analysis and system design : developing information systems with UML**, 3ª, Addison-Wesley, 2007

Stevens, Perdita, **Utilización de UML en ingeniería del software con objetos y componentes**, 2ª, Pearson Educación, 2007

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Enxeñaría do software II/O06G150V01403

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Algoritmos e estruturas de datos II/O06G150V01302

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Programación II/O06G150V01205

Outros comentarios

É recomendable que os estudantes leven un ritmo continuo de aprendizaxe e traballar con dedicación semanalmente á materia, para lograr unha aprendizaxe continuada.

A partir de 3º curso existe un perfil propio nos contidos de Enxeñaría de Software que axudarán ao alumno a profundar e perfeccionarse na Disciplina da Enxeñaría de Software.
